

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นที่ 20

20

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

“ภาครัฐทันสมัย มีประสิทธิภาพ บริการประชาชนสะดวก รวดเร็ว
โปร่งใส บุคลากรภาครัฐมีความเป็นมืออาชีพ
มุ่งพัฒนาภายใต้หลักการ ภาครัฐของประชาชน
เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐและการให้บริการประชาชน ปรับสมดุระบบบริหารจัดการภาครัฐ และพัฒนาระบบบุคลากรอื่นเป็นพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาอื่น ๆ ที่สำคัญ ภายใต้หลักการ “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ ได้อย่างตรงจุด โปร่งใส มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่าสากล รวดเร็ว ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาที่ครอบคลุมในทุกมิติ ตั้งแต่เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ (1) บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และ (2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ แผนแม่บทประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การประเมินผลลัพท์การดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย

200001

บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

ปี 2562

ปี 2563

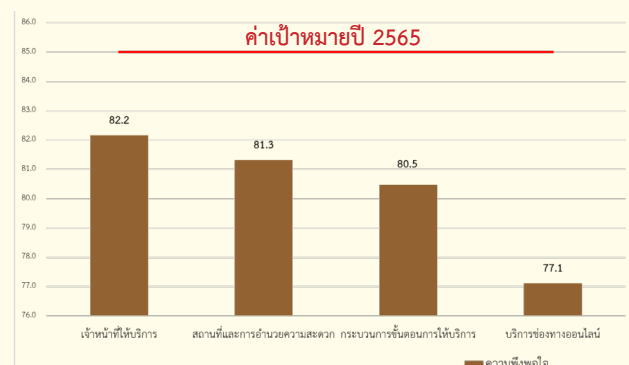
ปี 2564

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

พิจารณาจากระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ในปี 2563 จากผลการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยรวบรวมจากผลสำรวจหน่วยงานผู้ให้บริการทั่วประเทศ พบว่า มีความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการของหน่วยงานรัฐอยู่ที่ระดับร้อยละ 84.81 เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ 84.75 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565 (ร้อยละ 85) โดยจำแนกเป็นความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่บริการร้อยละ 82.2 สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการภาครัฐ ที่สามารถสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนที่รับบริการได้อย่าง

ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ในปี 2563

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

ทันทีทันใด และแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการให้บริการ ความพึงพอใจด้านสถานที่และการอำนวยความสะดวก ร้อยละ 81.23 สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสถานที่ในการให้บริการและการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการเข้าใช้บริการ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว คล่องตัว ในการเข้ารับบริการ ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ร้อยละ 80.5 และความพึงพอใจด้านบริการช่องทางออนไลน์ ร้อยละ 77.1 สะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มสมรรถนะของภาครัฐในการดำเนินการยกระดับการให้บริการประชาชนโดยพัฒนาช่องทางการรับบริการที่รวดเร็วและง่ายขึ้น ทั้งช่องทางในการให้บริการแบบปกติและแบบออนไลน์ โดยเฉพาะในสถานการณ์การระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้ภาครัฐปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานการให้บริการให้สอดคล้องกับวิถีวิถีใหม่ (New Normal) มีการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลที่สะดวกและตอบสนองต่อประชาชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

200002

ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
ด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ประเทศไทยต้องอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด 60 อันดับแรกในดัชนี รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์กรสหประชาชาติ

สามารถประเมินได้จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์กรสหประชาชาติ ปี 2563 (United Nations E-Government Survey: E-government Develop Index (EGDI) 2020) ซึ่งจัดทำ ทุก ๆ 2 ปี พิจารณาจากผลการจัดอันดับในปี 2563 พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 57 จาก 193 ประเทศทั่วโลก ดีขึ้น 16 อันดับ จากปี 2561 โดยในปี 2563 ประเทศไทยได้รับคะแนน ประเมิน 0.7565 คะแนน เพิ่มขึ้น 0.1022 คะแนน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 จากปี 2561 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ของโลกในปี 2563 ที่ 0.5988 คะแนน อย่างไรก็ตามการดำเนินการในปี 2564 สามารถพิจารณาเพิ่มเติม ได้จากผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2564 (Digital Government Readiness Framework 2021) โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (Digital Government Development Agency : DGA) จากการสำรวจหน่วยงานภาครัฐกว่า 1,922 หน่วยงาน พบว่า มีหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือทั้งสิ้น 1,852 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 96.36 โดยวัดระดับความพร้อม รัฐบาลจากตัวชี้วัด 6 มิติ ดังนี้ มิติที่ 1 นโยบายและแนวปฏิบัติ (Policies and Practices) มิติที่ 2 ความสามารถ ทางดิจิทัล (Digital Capability) มิติที่ 3 บริการสาธารณะ (Public Service) มิติที่ 4 การบริหารจัดการภายใน (Smart Back Office) มิติที่ 5 โครงสร้างพื้นฐานมีประสิทธิภาพและปลอดภัย (Secure and Efficient Infrastructure) และ มิติที่ 6 แนวปฏิบัติด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล (Digital Technology Practices) และมีการสรุปภาพรวมของทั้ง 6 มิติ สามารถแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 1 เริ่มต้น: แนวปฏิบัติ มาตรฐานใหม่ (Initial: New standard practice) ระดับ 2 กำลังพัฒนา:ทั่วไป (Developing: General)

ระดับ 3 มีแนวทางชัดเจน: ทันสมัย (Defined: Up-to-date) ระดับ 4 มั่นคง: เทคโนโลยีชั้นนำ (Managed: Leading-tech) และระดับ 5 เพิ่มประสิทธิภาพ: เทคโนโลยีแห่งอนาคต (Optimizing: Future-tech) พบว่า มีหน่วยงานที่อยู่ในระดับ 1 จำนวน 91 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 4.92 หน่วยงานที่อยู่ในระดับ 2 จำนวน 1,109 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 59.95 หน่วยงาน ที่อยู่ในระดับ 3 จำนวน 630 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 34.05 หน่วยงานที่อยู่ในระดับ 4 จำนวน 20 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 1.08 และไม่มีหน่วยงานใดอยู่ในระดับ 5 โดยในปี 2564 มีสัดส่วนหน่วยงานที่อยู่ในระดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 59.95 ลดลงจากร้อยละ 78.09 ในปี 2563 สัดส่วนหน่วยงานที่อยู่ในระดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 34.05 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.29 ในปี 2563 และสัดส่วนหน่วยงานที่อยู่ในระดับ 2 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 95.08 เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 91.80 ในปี 2563 ซึ่งภาพรวมหน่วยงานได้มีการเลื่อนระดับที่ดีขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวในทางที่ดีขึ้นของภาครัฐที่มีความพร้อมในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล หน่วยงานมีความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของข้อมูล จากผลสำรวจ พบว่า มิติที่ 5 โครงสร้างพื้นฐาน มีประสิทธิภาพและปลอดภัยมีการเลื่อนระดับเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็นผลจากการที่หน่วยงานได้มีการเพิ่มมาตรการในการจัดการข้อมูล อาทิ การตรวจสอบแก้ไขข้อมูล (Data Cleansing) ก่อนการจัดเก็บ การอัปเดตข้อมูล ในฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำคลังข้อมูล (Data Warehouse) หรือ ทะเลสาบข้อมูล (Data Lake) ส่งผลให้ภาครัฐบรรลุเป้าหมายในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐในระยะแรก จากการพิจารณาการจัดอันดับรัฐบาลดิจิทัลฯ ปี 2563 และผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลฯ ปี 2564 แสดงถึงการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐในระยะที่หนึ่ง ซึ่งได้กำหนดให้ประเทศไทยต้องอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด 60 อันดับแรก ภายในปี 2565

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

มิติ \ ปี	ปี 2564				ปี 2563			
	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ	สูงมาก	สูง	กลาง	ต่ำ
ภาพรวม	7.95% ↑	34.74% ↑	47.78% ↓	9.54% ↓	5.20%	29.02%	55.12%	10.65%
1 นโยบายและแนวปฏิบัติ (Policies and practices)	8.37% ↑	39.68% ↑	38.01% ↓	13.94% ↓	4.55%	19.61%	50.85%	25%
2 ความสามารถทางดิจิทัล (Digital Capability)	4.97% ↑	21.56% ↓	58.97% ↑	14.48% ↑	4.06%	31.37%	54.04%	10.51%
3 บริการสาธารณะ (Public Service)	18.43% ↑	31.84% ↑	44% ↓	5.74% ↓	8.73%	15.02%	69.25%	6.98%
4 การบริหารจัดการภายใน อัจฉริยะ (Smart Back Office)	13.51% ↑	39.19% ↑	40.16% ↓	7.14% ↓	6.77%	31.77%	48.84%	12.60%
5 โครงสร้างพื้นฐานมี ประสิทธิภาพและปลอดภัย (Secure and Efficient Infrastructure)	36.21% ↑	45.67% ↓	16.11% ↓	2% ↓	14.47%	46.71%	33.4%	5.41%
6 แนวปฏิบัติด้านเทคโนโลยี และดิจิทัล (Digital Technology Practices)	2.86% ↑	6.05% ↑	8.97% ↓	82.11% ↑	2.77%	5.31%	16.57%	75.34%

หมายเหตุ ↓ คือสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับปี 2563 ↑ คือสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2564

ที่มา: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

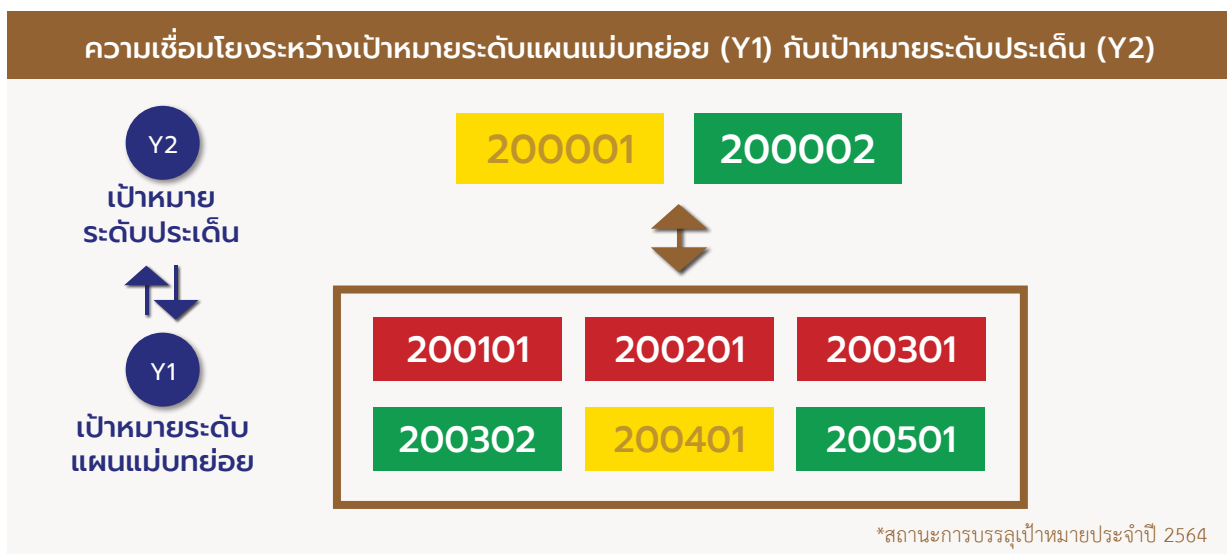
การดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายประเด็น (1) บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ มีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข อาทิ การพัฒนากำลังคนทุกภาคส่วนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล การพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในด้านวิชาการและด้านเทคนิคให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาด สร้างสรรค์ และเหมาะสมในการให้บริการประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าการให้บริการได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของประชาชนในประเทศ สำหรับประเด็น (2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ที่ได้มีการบรรลุเป้าหมายภายในปี 2565 แล้วนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การพัฒนาดิจิทัลในระดับที่สูงขึ้นในห้วงระยะเวลาต่อไปในปี 2566 - 2570 ภาครัฐไทยต้องตระหนักถึงภารกิจด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐที่ยังคงต้องเร่งดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่รัฐบาลดิจิทัลอย่างแท้จริง การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐแบบเบ็ดเสร็จที่ต้องควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญถึงประเด็นด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Data Privacy) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจ ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลง

ในยุคการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้ประชาชนเข้าถึงงานบริการของภาครัฐยากขึ้น ซึ่งทุกหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีการยกระดับหน่วยงานในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยปัจจัยสำคัญในการปรับเปลี่ยนภาครัฐไปสู่รัฐบาลดิจิทัล คือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนงานบริการให้เป็นรูปแบบดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

ประกอบด้วย 6 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย โดยมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

200101

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัลจำนวน 2,180 กระบวนการ

โดยในปี 2564 มีกระบวนการบริการประชาชนของภาครัฐที่ได้รับการปรับให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลจำนวน 325 กระบวนการ (กระบวนการเพิ่มขึ้นจาก 280 กระบวนการในปี 2563) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานบริการเพื่อประชาชนจำนวน 87 กระบวนการ งานบริการด้านแรงงานจำนวน 46 กระบวนการ และงานบริการผู้ประกอบการ/SMEs จำนวน 192 กระบวนการ โดยได้ดำเนินการไปเพียงร้อยละ 14.90 ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

200201

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 มีแผนงาน/โครงการภายใต้ 15 ประเด็นเร่งด่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติครบถ้วน

โดยพิจารณาจากโครงการที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเป็นโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำแนกตามหน่วยงานของรัฐ พบว่า ปี 2564 มีหน่วยงานที่มีโครงการที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเป็นโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 406 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.36 จากจำนวนข้อเสนอโครงการทั้งหมด 3,039 โครงการ ลดลงจากปี 2563 ซึ่งมีโครงการที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญเป็นโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 571 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 16.62 จากจำนวนข้อเสนอโครงการทั้งหมด 3,436 โครงการ โดยในปี 2564 มีหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีข้อเสนอโครงการ แต่ไม่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญให้เป็นโครงการสำคัญจำนวน 1 หน่วยงาน ลดลงจากปี 2563 ซึ่งมีหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีเสนอโครงการ แต่ไม่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญให้เป็นโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 3 หน่วยงาน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายของห่วงโซ่คุณค่า 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า ในปี 2564 มีเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายต่ำกว่าร้อยละ 50 (ค่าเป้าหมายเป็นสีแดง) จำนวน 23 เป้าหมาย คงเดิมกับเป้าหมายในปี พ.ศ. 2563 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 51 ถึงร้อยละ 75 (ค่าเป้าหมายเป็นสีส้ม) จำนวน 35 เป้าหมาย ลดลงร้อยละ 7.89 จาก 38 เป้าหมายในปี พ.ศ. 2563 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 76 ถึงร้อยละ 99 (ค่าเป้าหมายเป็นสีเขียว) จำนวน 43 เป้าหมาย ลดลงร้อยละ 12.24 จาก 49 เป้าหมายในปี พ.ศ. 2563 และเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละร้อย (ค่าเป้าหมายเป็นสีเขียว) จำนวน 39 เป้าหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 จาก 30 เป้าหมายในปี 2563 ซึ่งเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.86 จากจำนวนเป้าหมายของห่วงโซ่คุณค่า 140 เป้าหมาย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ

200301

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

โดยในปี 2564 ประเทศไทย มีสัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อการลงทุนรวมในการจัดบริการสาธารณะ อยู่ที่ร้อยละ 3.74 เทียบกับค่าเป้าหมายร้อยละ 20 ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ

200302

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

โดยในปี 2563 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 82.32 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากและผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ร้อยละ 60 รวมทั้งผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ร้อยละ 70 ตามวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา อยู่ที่ร้อยละ 89.02 และด้านการบริหารจัดการ อยู่ที่ร้อยละ 84.20 ซึ่งทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้

200401

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) อยู่ในระดับ 2 และสัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

เมื่อพิจารณาจากรายงานการจัดอันดับรัฐบาลดิจิทัลนานาชาติโดยสถาบันรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยวาเซดะ พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพิ่มขึ้นจาก 68.1 คะแนนในปี 2561 เป็น 72.3 คะแนนในปี 2563 โดยอยู่อันดับที่ 26 ของโลก ลดลงจากอันดับที่ 21 ของโลกในปี 2561 และอยู่ที่อันดับที่ 2 ของอาเซียน อันดับคงเดิมกับปี 2561 ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

200501

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี 2565 ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และสัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ลดลงร้อยละ 20 ซึ่งเทียบเคียงจากข้อมูลจำนวนคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองที่แสดงให้เห็นถึงการมีมูลความผิดในการดำเนินงานหรือการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรภาครัฐ

เมื่อพิจารณาจากจำนวนคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครอง พบว่า ในปี 2564 ศาลปกครองมีคดีรับเข้าเป็นจำนวน 4,711 คดี ลดลงร้อยละ 35.2 จากปี 2560 ที่ศาลปกครองมีคดีรับเข้าทั้งหมด 7,272 คดี ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยหากเทียบเคียงกับข้อมูลสถิติการรับฟ้องคดีของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) พบว่า ในปี 2564 การรับฟ้องคดีการทุจริตประพฤติมิชอบของข้าราชการ มีจำนวน 652 คดี ลดลงร้อยละ 47.45 จากปี 2563 ที่มีจำนวน 1,374 คดี ซึ่งทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบการบริการประชาชน

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ปรับเปลี่ยนกระบวนการงานบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัลจำนวน 2,180 กระบวนการ

การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การก้าวเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจดิจิทัล และการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคล ส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การให้บริการเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประเทศไทยจึงได้พัฒนาและปฏิรูประบบบริหารราชการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้บริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและภาคธุรกิจ และเป็นกลไกในการสื่อสารและส่งผ่านความช่วยเหลือไปยังประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จึงได้มีการกำหนดเป้าหมายที่มุ่งเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนงานบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการของรัฐ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญในแผนแม่บท อาทิ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นดิจิทัล การเชื่อมโยงและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากร อย่างไรก็ตาม ภาครัฐจำเป็นต้องพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการต่อยอดและการปรับเปลี่ยนงานบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัลได้เพิ่มขึ้นต่อไป

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รายงานว่า ในปี 2564 มีกระบวนการงานบริการประชาชนของภาครัฐที่ได้รับการปรับให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลจำนวน 325 กระบวนการ (เพิ่มขึ้นจาก 280 กระบวนการ ในปี 2563) คิดเป็นร้อยละ 14.90 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายการปรับเปลี่ยนกระบวนการงานภาครัฐให้เป็นดิจิทัลจำนวนทั้งสิ้น 2,180 กระบวนการภายในปี 2565 โดยสามารถจำแนกกระบวนการที่ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบดิจิทัลแล้วออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) งานบริการเพื่อประชาชน จำนวน 87 กระบวนการ (2) งานบริการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจและ SMEs จำนวน 192 กระบวนการ และ (3) งานบริการด้านแรงงานหรือการส่งเสริมการมีงานทำจำนวน 46 กระบวนการ โดยมีตัวอย่างการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ โครงการพัฒนาศูนย์กลางการบริการประชาชนในการติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (Citizen Portal) และโครงการพัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) เป็นต้น

การดำเนินการที่ผ่านมา ในปี 2564 สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) พัฒนาระบบศูนย์กลางบริการประชาชนในการติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (Citizen Portal) ในลักษณะ Mobile Application ภายใต้ชื่อแอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” เพื่อเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ ของภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเบ็ดเสร็จ ครบวงจร ปลอดภัย และประหยัดค่าใช้จ่าย โดยมีเป้าหมายให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ครอบคลุม 13 หมวด 170 บริการ และแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะเริ่มต้น โดยมุ่งเน้นบริการด้านสิทธิและสวัสดิการพื้นฐาน 50 บริการ อาทิ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สิทธิประกันสังคม และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานนำร่องให้บริการในระบบต้นแบบจำนวน 19 หน่วยงาน มีบริการสะสม 45 บริการ (2) ระยะเพิ่มเติม โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมบริการด้านสวัสดิการกรณีเฉพาะและบริการยอดนิยม 60 บริการ อาทิ การขอรับเลี้ยงบุตรบุญธรรม การขอยุติการตั้งครรภ์ และการออกโฉนดที่ดิน เป็นต้น และ (3) ระยะต่อยอด โดยมุ่งเน้นเพิ่มเติมนานบริการเฉพาะทางอีก 60 บริการ อาทิ ข้อมูลการลดหย่อนภาษี การขอหนังสือรับรองดอกเบี้ยสินเชื่อที่อยู่อาศัย และการแจ้งเดินทางไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น สำหรับการพัฒนาระบบให้บริการภาครัฐสำหรับภาคธุรกิจแบบเบ็ดเสร็จ (Biz Portal) ซึ่งมีบริการสำคัญ ๆ อาทิ ระบบจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบบขอขึ้นทะเบียนนายจ้าง/ลูกจ้าง บริการขอตัดตั้งไฟฟ้าและน้ำประปา เป็นต้น โดยในปัจจุบันมีบริการนำร่องอยู่จำนวน 78 ใบอนุญาต ใน 25 ประเภทธุรกิจ และมีหน่วยงานให้บริการผ่านระบบดังกล่าวทั้งสิ้น 32 หน่วยงาน มีการพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าระหว่างประเทศของไทย (National Digital Trade Platform: NDTP) ในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความปลอดภัยสูง เพื่อให้บริการและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการในภาคการนำเข้าและส่งออก การขนส่ง และโลจิสติกส์ โดยในปัจจุบันระบบดังกล่าวผ่านการทดสอบระบบต้นแบบแล้ว และคาดว่าจะเปิดให้ใช้งานได้อย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2566 นอกจากนี้ ในช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินมาตรการขับเคลื่อนการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ส่วนราชการสามารถยกระดับงานบริการของหน่วยงานให้สามารถให้บริการผ่าน e-Service ได้แบบเบ็ดเสร็จ มีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเข้าพบผู้บริหารระดับกระทรวงทั้ง 20 กระทรวง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินการ โดยในปี 2564 มีส่วนราชการเสนองานบริการเพื่อนำมาปรับเป็นรูปแบบ e-Service จำนวน 78 หน่วยงาน รวม 80 งานบริการ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาจากรายงานผลของ สำนักงาน ก.พ.ร. เกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงานและประเด็นท้าทายมาตรการขับเคลื่อนการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ส่วนราชการยังขาดองค์ความรู้ในการพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในด้านวิชาการและด้านเทคนิค ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐแบบเบ็ดเสร็จ รวมถึงยังมีข้อกฎหมายและกฎระเบียบจำนวนมากที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาบริการภาครัฐไปสู่การให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนกระบวนการของภาครัฐให้เป็นการบริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบนั้น ภาครัฐจะต้องพิจารณาถึงประเด็น ด้านความมั่นคงความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในบริการภาครัฐ รวมถึงควรพิจารณามาตรการรองรับผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเปราะบางหรือผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์สำหรับใช้ในการรับบริการแบบดิจิทัลจากภาครัฐด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การเป็นภาครัฐดิจิทัลสามารถเกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เร่งรัดการยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Digital Ecosystem) ให้สามารถรองรับการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และปลอดภัยจากความเสี่ยงทางไซเบอร์ทุกรูปแบบ โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้เกิดกลไกการทำงานแบบบูรณาการข้ามหน่วยงาน (Integrated Work System) เพื่อลดขั้นตอนการขอรับบริการสาธารณะของประชาชน อีกทั้งยังสามารถช่วยลดความคลาดเคลื่อนและความซ้ำซ้อนในกระบวนการบันทึกข้อมูล รวมถึงควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มให้บริการภาครัฐโดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (Customer Centric) โดยหน่วยงานรัฐที่ประสงค์จะพัฒนากระบวนการบริการเป็นรูปแบบดิจิทัล อาจพิจารณาดำเนินการภายใต้มาตรการขับเคลื่อนการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และแผนแม่บทพอร์ทัลกลางเพื่อประชาชนของสำนักงาน ก.พ.ร. และ สพร. ที่จะช่วยสนับสนุนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน แพลตฟอร์ม ข้อมูล และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) ให้แก่บุคลากร เพื่อให้หน่วยงานสามารถพัฒนากระบวนการรูปแบบดิจิทัลและนำมาให้บริการผ่านแอปพลิเคชันกลาง “ทางรัฐ” และให้ประชาชนได้รับบริการที่มีความสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย โปร่งใส และมีมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการปรับทัศนคติการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้บริหาร ให้มีความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนของการปรับเปลี่ยนบริบท รูปแบบ และวิธีการทำงานภาครัฐไปสู่การทำงานในรูปแบบดิจิทัล รวมถึงควรมีการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้รองรับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงานต่อไป

แผนแม่บทย่อย

การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

มีแผนงาน/โครงการภายใต้ 15 ประเด็นเร่งด่วนของแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติครบถ้วน

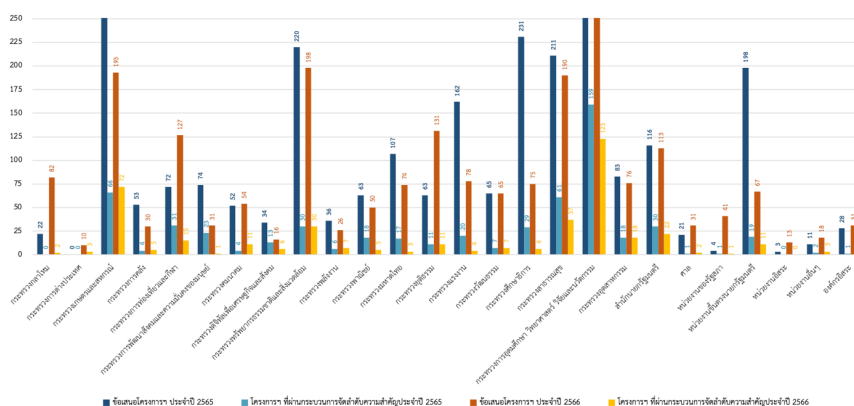
การที่เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามที่กำหนดเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีความเข้าใจและสามารถแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีการบริหารจัดการการเงินการคลังของประเทศที่มีความสอดคล้องและสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว โดยหน่วยงานของรัฐต้องมีความพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทและเงื่อนไข การเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมต่อไป ดังนั้นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ คือ การมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ หาช่องว่างการพัฒนา ช่องว่างเชิงนโยบาย การวางแผน การจัดทำโครงการและแผนงานบนฐานข้อมูล เชิงประจักษ์และสอดคล้องกับหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ได้อย่างบูรณาการ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และการขาดการบูรณาการในลักษณะ ของการมองเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกันของหน่วยงานของรัฐตามหลักการ XYZ ยังคงเป็น ประเด็นท้าทายที่สำคัญของการที่หน่วยงานของรัฐจะสามารถดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตาม เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

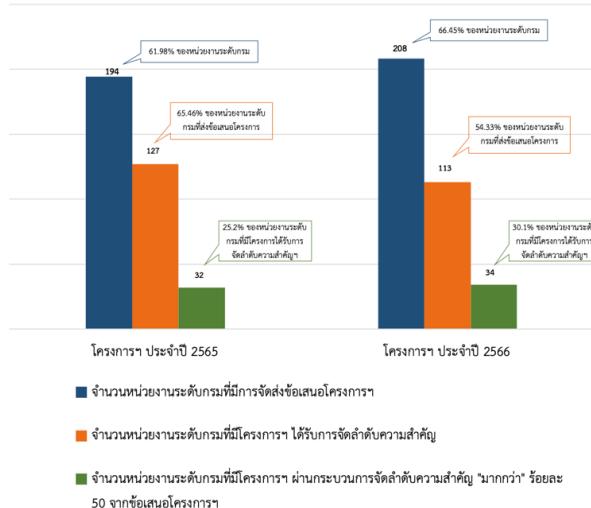
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากหน่วยงานของรัฐที่มีโครงการสำคัญ หรือ “โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ” ที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 และ 18 พฤษภาคม 2564 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานระดับกระทรวงที่จัดส่งข้อเสนอโครงการฯ ครบถ้วนทุกกระทรวง โดยมี 1 กระทรวงที่ไม่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปี 2566 เทียบกับโครงการฯ ประจำปี 2565 มีหน่วยงานระดับกระทรวงที่ไม่ได้จัดส่งข้อเสนอโครงการฯ 1 กระทรวง และมี 3 กระทรวงที่ไม่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ

ทั้งนี้ หากพิจารณาเป็นหน่วยงานระดับกรม ซึ่งเป็นระดับของหน่วยงานที่ต้องมีการจัดทำโครงการ ในปี 2566 พบว่า มีหน่วยงานที่ได้ดำเนินการจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 208 กรม จาก 313 หน่วยงาน¹ ร้อยละ 66.45 ของหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด เทียบกับปี 2565 ที่มีหน่วยงานที่จัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 194 กรม (ร้อยละ 61.98 ของหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด) และจากหน่วยงานระดับกรมที่มีการจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 208 กรม พบว่า มีหน่วยงานที่มีข้อเสนอโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปี 2566 จำนวน 113 กรม ร้อยละ 54.33 ของหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด ที่ส่งข้อเสนอโครงการฯ เทียบกับโครงการฯ ประจำปี 2565 มีหน่วยงานที่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ จำนวน 127 กรม (ร้อยละ 65.46 ของหน่วยงานระดับกรมทั้งหมดที่ส่งข้อเสนอโครงการฯ)

หน่วยงานของรัฐระดับกระทรวงที่มีการจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ
และหน่วยงานของรัฐระดับกระทรวงที่มีโครงการได้รับการจัดลำดับความสำคัญ

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานระดับกรมที่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปี 2566 ทั้งหมดจำนวน 113 กรม มีจำนวนเพียง 34 กรมที่มีข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 50 (คิดเป็นร้อยละ 30.1 ของหน่วยงานระดับกรมที่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ) เทียบกับปี 2565 หน่วยงานระดับกรมที่มีข้อเสนอโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 127 กรม แต่มีจำนวนเพียง 32 กรมที่มีโครงการฯ ผ่านการจัดลำดับ “มากกว่า” ร้อยละ 50 (คิดเป็นร้อยละ 25.2 ของหน่วยงานระดับกรมที่มีโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ)

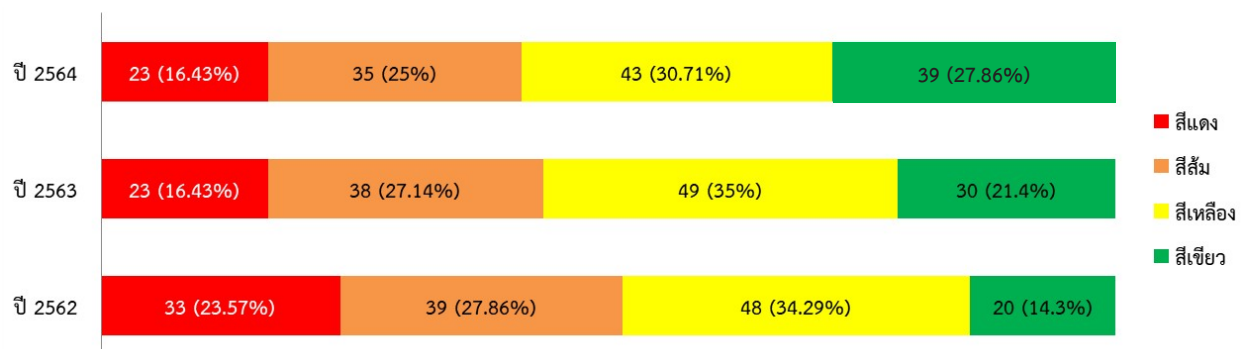
¹ จำนวนหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด โดยไม่นับรวมหน่วยงานสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีโครงการฯ ผ่านการจัดลำดับมากกว่า

ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า มีหน่วยงานที่ได้ดำเนินการจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 57 หน่วยงาน จาก 175 หน่วยงาน² (ร้อยละ 32.57 ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งหมด) เทียบกับปี 2565 ที่มีหน่วยงานที่จัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 69 กรม (ร้อยละ 39.43 ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งหมด) และจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีการจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ จำนวน 57 หน่วยงาน พบว่า มีหน่วยงานที่มีข้อเสนอโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปี 2566 จำนวน 27 หน่วยงาน (ร้อยละ 47.37 ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ส่งข้อเสนอโครงการฯ) เทียบกับโครงการฯ ประจำปี 2565 มีหน่วยงานที่มีข้อเสนอโครงการฯ ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญ จำนวน 39 หน่วยงาน (ร้อยละ 56.52 ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ส่งข้อเสนอโครงการฯ)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานของรัฐนำเข้าข้อเสนอโครงการ จำนวน 3,039 โครงการ และได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นโครงการสำคัญ จำนวน 406 โครงการ เทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 หน่วยงานของรัฐนำเข้าข้อเสนอโครงการ จำนวน 3,436 โครงการ และได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นโครงการสำคัญ จำนวน 571 โครงการ โดยผลการดำเนินการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของหน่วยงานในความเข้าใจถึงแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงข้อจำกัดในการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานจัดทำข้อเสนอโครงการฯ อาจเป็นโครงการที่ไม่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย หรือหน่วยงานยังขาดการนำฐานข้อมูลเชิงประจักษ์มาประกอบการจัดทำข้อเสนอโครงการฯ และข้อเสนอโครงการฯ ไม่สอดคล้องกับหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ส่งผลให้ข้อเสนอโครงการฯ ไม่ผ่านกระบวนการการจัดลำดับความสำคัญตามหลักสถิติและหลักเกณฑ์การให้คะแนนตามที่กำหนด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย 140 เป้าหมาย พบว่า ในปี 2564 มีเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนด (สีเขียว) แล้วเพียง 39 เป้าหมายจากทั้งหมด 140 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.9 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด เทียบกับร้อยละ 21.4 ของปี 2563 และร้อยละ 14.3 ของปี 2562 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด (ค่าสถานะสีเหลือง สีส้ม และสีแดง) ปี 2564 รวม 101 เป้าหมาย จากทั้งหมด 140 เป้าหมาย (ร้อยละ 62.1) ลดลงจาก 110 เป้าหมาย (ร้อยละ 78.6) ในปี 2563 และ 120 เป้าหมาย (ร้อยละ 85.7) ในปี 2562 สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ดีขึ้นแต่สถานะการบรรลุเป้าหมายคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ

สถานะการบรรลุค่าเป้าหมายเปรียบเทียบระหว่างปี 2562 - 2564

² ที่มา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงปีงบประมาณ 2564 สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้มีการประสานและทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ทั้งในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1), หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2), และหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) และในฐานะหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง บนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล รวมทั้งหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐได้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของโครงการ/การดำเนินงานรายไตรมาสจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งผลให้เป้าหมายแผนแม่บทย่อยไม่สามารถบรรลุผลลัพธ์ได้ตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งการนำเข้าแผนระดับที่ 3 ทั้งในส่วนของแผนปฏิบัติราชการรายปี และแผนปฏิบัติการด้าน (ถ้ามี) เข้าในระบบ eMENSCR เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ความครอบคลุมของการแปลงแผนระดับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้มีการเผยแพร่ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในรูปแบบไฟล์ JSON ซึ่งสะดวกต่อการใช้งาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานที่นำเข้า/รายงานข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน และแผนระดับที่ 3 ล่าช้ากว่าที่กำหนด นอกจากนี้ จากกระบวนการจัดทำโครงการที่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ยังมีหลายหน่วยงานที่ไม่มีข้อเสนอโครงการที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญจนได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ มีสาเหตุหลักมาจากรายละเอียดในโครงการของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล XYZ มีตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย/การส่งผลการบรรลุค่าเป้าหมายยังไม่ชัดเจน ครอบคลุม และมีรายละเอียดโครงการที่มีความซ้ำซ้อน โดยขาดการบูรณาการการจัดทำโครงการร่วมกัน ตลอดจนขาดการนำข้อมูลเชิงประจักษ์ อาทิ งานวิจัย ข้อมูลสถิติ สถานการณ์มาใช้อ้างอิงในการจัดทำโครงการให้สามารถสนับสนุนที่สามารถสะท้อนส่งผลการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทฯ อาทิ ข้อมูลตัวเลข สถิติ และงานวิจัย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ความเข้าใจของการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐและของหลักการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติทั้งในส่วนของการใช้ประโยชน์จากห่วงโซ่คุณค่าของแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทฯ และการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาหาช่องว่างการพัฒนา รวมทั้งการทำงานที่ยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเป้าหมายในหลายเป้าหมาย ยังคงเป็นประเด็นความท้าทายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายหน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในปี 2565 หน่วยงานเจ้าภาพทั้ง 3 ระดับและสำนักงานฯ ควรต้องเร่งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนในการจัดทำโครงการที่ดีที่สามารถขับเคลื่อนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม และการทำงานบนหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในการการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งจัดทำปรับปรุงข้อมูล สถิติ สถานการณ์ให้เป็นปัจจุบันบนฐานข้อมูลเปิดภาครัฐที่เชื่อมโยงชุดข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งจัดทำงานวิจัยที่สอดคล้องกับช่องว่างการพัฒนาตามห่วงโซ่คุณค่า เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

200301

แผนแม่บทย่อย

การปรับปรุงคุณภาพภาครัฐ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

**เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการ
และกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม**

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

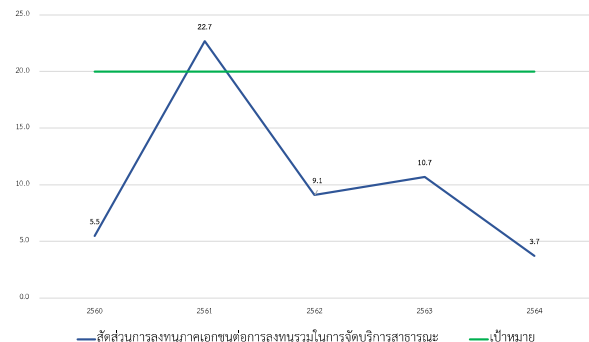
ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

การปรับปรุงคุณภาพภาครัฐที่มุ่งลดบทบาทและขนาดของภาครัฐด้วยการเสริมสร้างบทบาทของภาคส่วนอื่นของสังคมในการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะ เพื่อเพิ่มทางเลือกที่หลากหลายและความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในปัจจุบันที่ส่งผลให้การให้บริการสาธารณะของภาครัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เนื่องด้วยกฎระเบียบต่าง ๆ ที่อาจจะยังไม่เอื้ออำนวยให้ภาครัฐสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วเหมือนกับภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคม ซึ่งการส่งเสริมให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเพื่อนำส่งการบริการสาธารณะหรือโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ในการจัดบริการสาธารณะตามแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ โดยภาครัฐดำเนินบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการด้วยการลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจัดหาบริการสาธารณะของภาคส่วนอื่น การสร้างกลไกและช่องทางการเปิดรับฟังความเห็นของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการให้บริการสาธารณะภาครัฐที่มีความเชื่อมโยง การจัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลในการดำเนินการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะที่มุ่งเน้นความเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐและเอกชน และการกำหนดมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับภาคส่วนอย่างเหมาะสมจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ ในการให้บริการสาธารณะ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การขับเคลื่อนการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่ และอำนาจในการบริหารการเงินการคลังของหน่วยงานระดับท้องถิ่นให้มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น เพื่อเปิดพื้นที่ให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินโครงการร่วมลงทุนที่มีความล่าช้า เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในช่วงปี 2563 – 2564 และความไม่ชัดเจนของมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้ให้บริการสาธารณะภาครัฐพื้นฐานของรัฐมากขึ้น ถือว่ายังประเด็นท้าทายที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในปี 2565 ตามกำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ซึ่งสะท้อนได้จากตัวชี้วัดเทียบเคียงสัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อการลงทุนรวมในการจัดบริการสาธารณะในปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 3.7 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 20 โดยในปี 2564 มีโครงการร่วมทุนรัฐ-เอกชน ซึ่งผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน อาทิ โครงการทางพิเศษสายกะทู้-ป่าตอง จังหวัดภูเก็ต (มูลค่าการลงทุนรวม 14,177 ล้านบาท)

สัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อการลงทุนรวมในการจัดบริการสาธารณะ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

การดำเนินการที่ผ่านมา ในปี 2564 ได้มีการดำเนินงานสำคัญเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ การปรับปรุงกฎหมายการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะที่เน้นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐและเอกชนบนพื้นฐานความเป็นหุ้นส่วน การกำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความล่าช้าในการจัดทำหรือดำเนินโครงการร่วมลงทุนต่าง ๆ และการเพิ่มมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้เหมาะสมภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังบนพื้นฐานการทำงานที่กระชับ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนดำเนินการและเผยแพร่ข้อมูลสรุปผลการดำเนินโครงการร่วมลงทุนในรูปแบบที่เข้าใจง่ายต่อสาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงานเจ้าของโครงการ เพื่อให้การกระจายหน้าที่และอำนาจในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับการลดอุปสรรคด้านกฎหมายเพื่อส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน การเผยแพร่ข้อมูลผลการดำเนินโครงการร่วมทุน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการให้บริการสาธารณะของประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะได้ภายในปี 2565 และการเผชิญความท้าทายจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในช่วงปี 2563 - 2564 ส่งผลให้การดำเนินโครงการร่วมลงทุนล่าช้าออกไปกว่าแผนการดำเนินงาน ข้อจำกัดของกฎหมายและกฎระเบียบที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่นในการกำหนดและการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะได้อย่างเหมาะสมในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญ ยังคงอยู่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จึงควรมุ่งเน้นในประเด็นการลดข้อจำกัดและอุปสรรคของกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องการลงทุนกับรัฐของภาคส่วนอื่น และมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้ให้บริการสาธารณูปโภคพื้นฐานแทนรัฐอย่างเหมาะสมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ในปี 2565 ควรให้ความสำคัญกับการลดข้อจำกัดของกฎหมายและกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ดึงดูดกลุ่มผู้ลงทุนกลุ่มใหม่ในกิจการสาธารณะของรัฐ ควบคู่กับการส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ ชุมชน เอกชน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการสาธารณะร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ การเปิดการสื่อสารรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนอื่น ๆ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐที่เข้าถึงได้โดยสะดวกด้วยข้อมูลข่าวสารที่เข้าใจง่าย ทั้งนี้ การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การจัดทำข้อเสนอ การอนุมัติแผนงาน/โครงการ การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานผ่านระบบดิจิทัล เป็นการดำเนินการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณะที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของกลุ่มคนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

แผนแม่บทย่อย

การปรับสมดุลภาครัฐ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

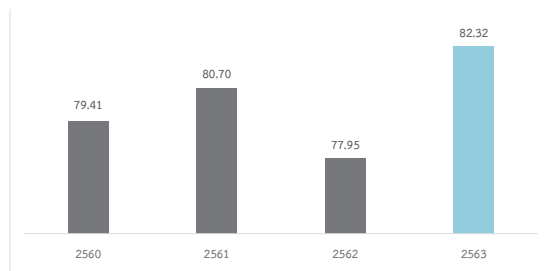
ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นการสร้างสมรรถนะและความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน เนื่องจากบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีแนวทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เป็นจุดเชื่อมต่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยตอบสนองความต้องการในระดับพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงบทบาทในเชิงพื้นที่ รูปแบบการให้บริการสาธารณะ และปรับปรุงระบบภาษีของท้องถิ่นให้มีรายได้ที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่จะสามารถขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดทำข้อมูลและพัฒนาระบบข้อมูลในทุกมิติ อาทิ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความทันสมัยและสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและวางแผนการจัดบริการสาธารณะให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง อีกทั้งควรรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นช่องทางในการแสดงความคิดเห็นและเป็นการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐของประชาชนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน โดยประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม และทำให้ประชาชนมีภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น ซึ่งภาครัฐต้องดำเนินการลดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน

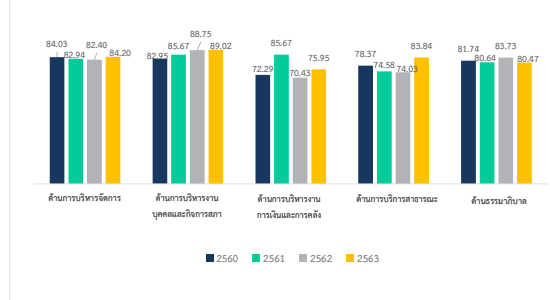

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) สามารถสะท้อนจุดอ่อนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง และสามารถกำหนดแนวทางให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมได้อย่างเหมาะสมและทันที่ โดยในปี 2563 ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน LPA ในภาพรวม 5 ด้านอยู่ที่ร้อยละ 82.32 และอยู่ในระดับดีมาก ถือว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นจากที่ผ่านมา โดยสูงกว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินในปี 2560 - 2562 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 79.41 ร้อยละ 80.70 และร้อยละ 77.95 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับดีขึ้นไป โดยมี 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก และ 1 ด้าน อยู่ในระดับดี ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด คือ ด้านที่ 2 การบริหารงานบุคคลและกิจการสภา มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.02 อยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.20 ด้านที่ 4 การบริการสาธารณะ มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.84 และด้านธรรมาภิบาล มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.47 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก สำหรับด้านที่มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 การบริหารงานการเงินและการคลัง มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.95 ซึ่งอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ หากพิจารณาจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามคะแนน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการประเมิน LPA ในภาพรวมในระดับควรปรับปรุงมีจำนวน 61 แห่ง โดยด้านธรรมาภิบาลมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำมากที่สุด จำนวน 255 แห่ง รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำมากที่สุด จำนวน 203 แห่ง

ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน LPA ในภาพรวมของปี 2560 - 2563

ผลการประเมิน LPA ประจำปี 2560 - 2563

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

การดำเนินการที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของในแต่ละพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยในปี 2563 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินโครงการทั้งในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อาทิ โครงการฝึกอบรมข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสามารถให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่ประชาชนผู้เสียภาษี รวมทั้งประชาชนได้รับความเป็นธรรมจากการประเมินภาษีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ อาทิ โครงการอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ และโครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมให้แก่คนพิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ด้านการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

เพื่อเป็นการลดขยะและส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ เพื่อพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ ก่อสร้าง และปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะจากท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการบริหารจัดการการเงินและการคลังที่ยังมีค่าคะแนนประเมินอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดในด้านอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคและข้อจำกัดที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้มีการออกพระราชกฤษฎีกาลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท พ.ศ. 2563 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 เพื่อบรรเทาผลกระทบให้แก่ประชาชนและเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บรายได้ตามที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชนในระดับพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในมิติต่าง ๆ อาทิ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและวางแผนการจัดบริการสาธารณะให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานของท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากเป็นแผนที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณมาวิเคราะห์และพิจารณาหาช่องว่างการพัฒนาต่าง ๆ (Gap Analysis) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการพัฒนาประเทศเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรมีการปรับแนวทางการบริหารกิจการสาธารณะในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นการทำงานในลักษณะของเครือข่ายที่เป็นการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

200401

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว

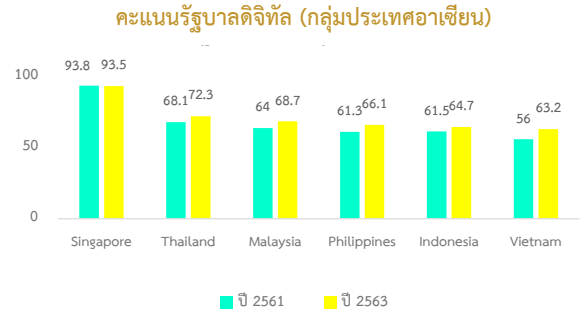
ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) อยู่ในระดับ 2 และ
สัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

การพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบบริหารงานที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก ในปัจจุบัน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมประเทศให้พัฒนาไปสู่การเป็นภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่า มาตรฐานสากลและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากหน่วยงานของ รัฐสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนา นวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงเป็นการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กร ทั้งภายในและภายนอกภาครัฐ แบบอัตโนมัติ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็วและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเปิดโอกาส ให้ภาคีต่าง ๆ ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ การดำเนินงานที่จะสามารถขับเคลื่อนเป้าหมาย ดังกล่าว ควรเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและบุคลากรภาครัฐเพื่อให้มีขีดสมรรถนะ เพิ่มขึ้น อาทิ มีระบบการทำงานบนฐานข้อมูลกลาง โดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการภายในองค์กร และบุคลากรทุกระดับมีทักษะการทำงานในยุคดิจิทัล เน้นการทำงานในรูปแบบดิจิทัลแทนการทำงาน ในรูปแบบเอกสาร รวมทั้งควรเพิ่มประสิทธิภาพระบบการให้บริการของภาครัฐให้มีความสะดวกและง่าย ในการขอรับบริการของประชาชน อย่างไรก็ตาม ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ในปี 2564 คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่เป็นปัจจัยเร่งให้เข้าสู่รัฐบาลดิจิทัลเร็วขึ้น ส่งผลให้ หน่วยงานบางแห่งและประชาชนบางกลุ่มไม่มีความพร้อมในการปรับสู่รัฐบาลดิจิทัลได้ทันกับสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นตลอดจนประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงการรับบริการในรูปแบบดิจิทัลจากภาครัฐได้

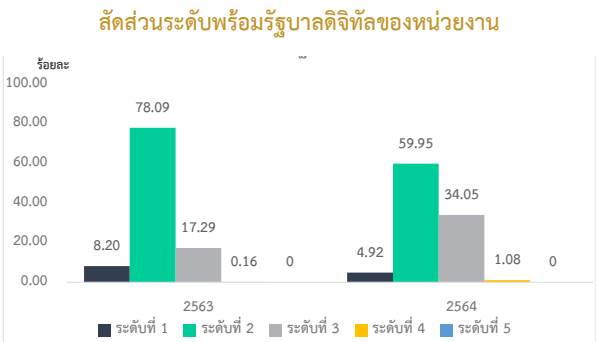

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย สถาบันรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มหาวิทยาลัยวาเซเดะ (Waseda University Institute of e-Government) ร่วมกับ 10 มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ในเครือข่ายขององค์การวิชาชีพทางด้านผู้บริหารด้านสารสนเทศ (International Academy of CIO: IAC) จัดทำรายงานการจัดอันดับรัฐบาลดิจิทัลนานาชาติ ซึ่งดำเนินการทุก ๆ 2 ปี เพื่อประเมินระดับการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลใน 64 ประเทศทั่วโลก และสะท้อนถึงแนวโน้มการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีคะแนนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพิ่มขึ้น จาก 68.1 คะแนนในปี 2561 เป็น 72.3 คะแนน ในปี 2563 โดยอยู่อันดับที่ 26 ของโลก ลดลงจากอันดับที่ 21 ของโลกในปี 2561 และอยู่อันดับที่ 2 ของอาเซียน อันดับคงเดิมกับปี 2561 ทั้งนี้ แม้ว่าผลการจัดอันดับของประเทศไทยจะลดลง แต่คะแนนรวมของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการพัฒนาด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจังและมีความก้าวหน้าอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา โดยในปี 2563 มีประเทศได้อันดับสูงสุด 5 อันดับแรกของโลก คือ อันดับที่ 1 สหรัฐอเมริกา 96.3 คะแนน อันดับที่ 2 เดนมาร์ก 94.6 คะแนน อันดับที่ 3 สิงคโปร์ 93.5 คะแนน อันดับที่ 4 อังกฤษ 92.1 คะแนน และอันดับที่ 5 เอสโตเนีย 91.5 คะแนน ส่วนในกลุ่มประเทศอาเซียน มี 6 ประเทศได้รับการจัดอันดับ โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 2 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ตามลำดับ

ที่มา: มหาวิทยาลัยวาเซเดะ

เมื่อพิจารณาระดับความพร้อมการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานมีแนวทางการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล การเปิดเผยข้อมูลและมีการให้ข้อมูล แบบ real-time บุคลากรมีทักษะและความสามารถ ด้านดิจิทัล ข้อมูล และความปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงรองรับการบริการแบบ One Stop Service พบว่า ในปี 2564 มีสัดส่วนหน่วยงานที่มีระดับ

ความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลอยู่ที่ระดับที่ 2 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 95.08 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 91.80 ในปี 2563 ทั้งนี้ ในปี 2564 มีสัดส่วนหน่วยงานที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลอยู่ที่ระดับที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 34.05 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.29 ในปีก่อนหน้า ขณะที่สัดส่วนหน่วยงานที่มีระดับความพร้อม รัฐบาลดิจิทัลอยู่ที่ระดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 59.95 ลดลงจากร้อยละ 78.09 ในปีก่อนหน้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานมีความพร้อมในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัลอยู่ในระดับที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

การดำเนินการที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่อพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานภาครัฐไปสู่ดิจิทัล อาทิ โครงการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายและจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาประเทศทุกระดับ และโครงการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในกระบวนการผลิตเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรรายย่อยและผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรแปรรูป นอกจากนี้ ในด้านการให้บริการแก่ประชาชนได้มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพระบบการให้บริการของภาครัฐให้มีความสะดวก อาทิ โครงการพัฒนาและบริหารจัดการระบบบัตรสุขภาพเพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้า – ออกประเทศไทย โดยเป็นการพัฒนาระบบบัตรสุขภาพเพื่อใช้สำหรับผู้เดินทางซึ่งจะทำหน้าที่บันทึกข้อมูลสุขภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประมวลผลข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงจากประวัติการเดินทางของผู้ใช้บริการ และระงับการแพร่ระบาด รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนให้เป็นดิจิทัลมากขึ้น อาทิ การทำงานในรูปแบบออนไลน์ การประชุมในรูปแบบ Video Conference และการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ในการดำเนินงานแทนรูปแบบเอกสารมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าหน่วยของรัฐจะให้ความสำคัญกับการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรและการให้บริการแก่ประชาชนมากขึ้น แต่การนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดยังคงเป็นข้อจำกัดสำคัญของหลายหน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐบางหน่วยงานยังขาดระบบดิจิทัลสำหรับใช้สนับสนุนการให้บริการหรือระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันล้าสมัยยากต่อการปรับเปลี่ยนให้รองรับการทำงานแบบดิจิทัล นอกจากนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่เป็นปัจจัยเร่งให้เข้าสู่รัฐบาลดิจิทัลเร็วขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานหรือประชาชนยังไม่มีความพร้อมในการปรับสู่รัฐบาลดิจิทัลได้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และความสามารถในการเข้าถึงการรับบริการในรูปแบบดิจิทัลของประชาชนมีความแตกต่างกัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในปี 2565 ควรให้ความสำคัญกับการปรับทัศนคติในการทำงานของบุคลากรทุกระดับ โดยเฉพาะระดับผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงภาครัฐไปสู่การดำเนินการและให้บริการในรูปแบบดิจิทัล ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางให้มีประสิทธิภาพและควรเร่งเพิ่มทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในยุคดิจิทัลของบุคลากรในทุกระดับ โดยเฉพาะการเร่งหาช่องว่างของทักษะในด้านดิจิทัลของบุคลากรในองค์กรเพื่อพัฒนาให้ตรงจุด สำหรับการให้บริการแก่ประชาชนควรเร่งพัฒนาให้มีความสะดวก เข้าถึงได้ง่าย และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ควรปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับเปลี่ยนให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

แผนแม่บทย่อย

การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

ปี 2562

ปี 2563

ปี 2564

**บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน
ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง
มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ**

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และสัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลงร้อยละ 20

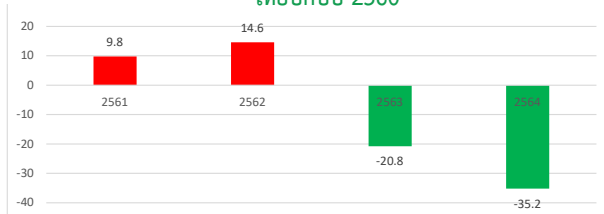
บุคลากรภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การสร้างและพัฒนาให้บุคลากรภาครัฐมีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ กรอบความคิด และทัศนคติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ต้องพัฒนาและปรับปรุงระบบ กลไก และวิธีการ บริหารงานบุคคล การบริหารและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในทุกมิติเพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้เป็นคนดีและเก่ง ยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มีภาวะผู้นำ มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติ หน้าที่ มีทักษะการปฏิบัติงาน ที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยการปรับปรุงกลไก ในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม ที่ผ่านมามีหลายหน่วยงาน จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะของบุคลากรในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพ และทักษะในด้านต่าง ๆ แต่โครงการการปรับกระบวนการทำงานของบุคลากร การปลูกฝังค่านิยมการทำงานที่ดี ยังมีจำนวนไม่มาก อีกทั้ง การดำเนินการในบางกระบวนการต้องใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ อาจทำให้เกิด การทุจริตนำมาซึ่งการร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ จึงเป็นประเด็นท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข เพื่อผลักดันให้การพัฒนาบุคลากรภาครัฐประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย บุคลากรภาครัฐ ยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ พิจารณาจากดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และสัดส่วนเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้จากจำนวนคดีในความรับผิดชอบ

ของศาลปกครอง ที่แสดงให้เห็นถึงการมีมูลความผิดในการดำเนินงานหรือการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรภาครัฐ พบว่า ในปีงบประมาณ 2562 ศาลปกครองมีคดีรับเข้าทั้งหมด 8,331 คดี ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ลดลงเหลือ 5,759 คดี (ลดลงร้อยละ 20.8 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2560) และปีงบประมาณ 2564 ลดลงเหลือจำนวน 4,711 คดี (ลดลงร้อยละ 35.2 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2560) นอกจากนี้ หากเทียบเคียงกับข้อมูลสถิติการรับฟ้องคดีของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) พบว่า การรับฟ้องคดีการทุจริตประพฤติมิชอบของข้าราชการในปี 2564 มีจำนวน 652 คดี ลดลงจาก 1,374 คดี ในปี 2563 และ 2,045 คดี ในปี 2562 สอดคล้องในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

อัตราการเปลี่ยนแปลงของคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครอง
เทียบกับปี 2560

ที่มา: ศาลปกครอง

การดำเนินการที่ผ่านมา การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเน้นพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ในด้านต่างๆ ให้มีสมรรถนะเพิ่มขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมบุคลากรทั้งในสายงานหลักและสายงานสนับสนุน เน้นการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อาทิ ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านการบริหารจัดการ การสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับข้าราชการไปศึกษาหรืออบรมต่างประเทศ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐสามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ หลายหน่วยงานได้จัดทำโครงการเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐให้เป็นคนดีคนเก่ง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย หน่วยงานของรัฐเน้นการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งฝึกอบรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานในแบบทั่วไป ยังขาดแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะเรื่องของการจัดทำแผนการจัดการกำลังคน และเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การวางระบบการติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สะท้อนศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงาน และการวางแผนและดำเนินการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สามารถพัฒนาระบบการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้ดีขึ้นยังมีน้อย อีกทั้งแม้ภาครัฐจะนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นขอเพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อลดการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในภาพรวมแต่ก็ยังมีการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ จึงยังพบการร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐอยู่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากสัดส่วนเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดกฎหมายลดลงจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี 2565 แล้ว การพัฒนาบุคลากรภาครัฐในระยะต่อไป จึงควรให้ความสำคัญกับการกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อสร้างและรักษาคนดีคนเก่งในภาครัฐ หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.1), หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.2), หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (จ.3) ต้องมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐวางระบบการจัดการกำลังคนและเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน นำเทคโนโลยีที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการบริหารงานบุคคลภาครัฐมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งเสริมสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีสภาพแวดล้อมและระบบการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนากรอบความคิดและกรอบทักษะ สำหรับการทำงานและการดำเนินชีวิต รวมทั้งปลูกฝังบุคลากรภาครัฐทุกระดับให้มีกรอบความคิด (Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมและทำงานบนหลักคุณธรรม ประยุกต์หลักสากลอย่างเหมาะสม และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้มีคุณลักษณะในการเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และพัฒนา ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม ทำงานด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรม และมีทัศนคติแบบสากลเพื่อร่วมกันสร้างภาครัฐที่ทันสมัย เป็นที่พึงของประชาชน และเชื่อถือไว้วางใจได้